

Landstinget i Jönköpings län

Landstingets revisorer

Landstingsstyrelsen

Granskning av landstingets budgetprocess

Landstingets revisorer har, med hjälp av sakkunnigt biträde, genomfört en granskning av landstingets budgetprocess.

Syftet med granskningen är att bedöma om landstingsstyrelsen bedriver budget- och planeringsprocessen på ett ändamålsenligt sätt, så att den fastställda budgeten kan förväntas utgöra ett väl fungerande styrinstrument.

Granskningen har avgränsats till Jönköpings sjukvårdsområde med länsjukhuset Ryhov och koncentreras till den finansiella delen av budgeten. Vissa relevanta referenser har gjorts till Värnamo sjukvårdsområde.

Resultatet av granskningen redovisas i granskningsrapport ”Granskning av landstingets budgetprocess”, daterad januari 2012.

Landstingets revisorer gör, till följd av granskningens resultat, nedan redovisade bedömningar och rekommendationer samt ställer nedanstående frågor till landstingsstyrelsen.

Revisorernas bedömningar

Revisorernas övergripande bedömning är, utifrån resultatet av granskningen, att budget- och planeringsprocessen inte är ändamålsenlig i alla delar. Bedömningen baseras främst på att den modell, som används för resursfördelning, inte har den legitimitet som är nödvändig för att budgeten ska vara ett väl fungerande styrinstrument. Detta bedöms även påverka budget- och planeringsprocessens trovärdighet på ett negativt sätt. Inom Jönköpings sjukvårdsområde är bedömningen att resursfördelningen saknar legitimitet och för flera kliniker utgör budgeten därmed inte ett reellt styrinstrument.

Granskningen visar dock att det finns en medvetenhet om detta på central landstingsledningsnivå, som också enligt budget 2012, har påbörjat arbetet med en ny resursfördelningsmodell för sjukvårdsområdena. Granskningen visar även att

utvecklingsarbete beträffande budget- och planeringsprocessen pågår inom Jönköpings sjukvårdsområde.

Revisorerna understryker vikten av att landstingsstyrelsen snarast vidtar åtgärder i syfte att återupprätta legitimiteten för resursfördelning och budget. Detta för att komma tillrätta med Jönköpings sjukvårdsområdes ekonomiska problem och undvika att dessa fördjupas ytterligare. Revisorerna vill även peka på risken för att en låg legitimitet i dessa delar även kan försämra legitimiteten för styrning och ledarskap i allmänhet.

Revisorernas övergripande bedömning grundar sig på nedanstående bedömningar av de delfrågor, som ingår i granskningen.

Revisorernas bedömning är att såväl en relevant *omvärldsbevakning* som *uppskattningar av förändringar i behov och efterfrågan* görs på olika nivåer i landstingsorganisationen. Detta gäller även landstingets finansiella förutsättningar.

Granskningen visar dock att inte tillräcklig hänsyn anses tas till förändringar i demografi, förändrade behov med mera, då resursramen beräknas. Bedömningen är således att behovsanalyser görs, men att den inte i tillräckligt hög grad kopplas samman med resursfördelningen. Detta bedöms vara en av orsakerna till att legitimiteten för landstingets centrala resursfördelningsmodell är låg.

Granskningen visar att en *avvägning mellan verksamhetsmål och ekonomisk ram* kan anses ske på central nivå, medan något tydlig sådant moment inte ingår i budgetprocessen inom Jönköpings sjukvårdsområde. För vissa kliniker finns det inte någon koppling mellan budget och åtagande eller uppdrag.

Granskningen visar att det finns ett antal *forum för dialog* på olika nivåer i organisationen, med syftet att skapa förankring och delaktighet i budgetprocessen. Bedömningen är att dock att budgetprocessen i vissa delar behöver samordnas bättre mellan det centrala landstingskansliet och Jönköpings sjukvårdsområde. Det gäller framför allt hur dialogen bedrivs i form av anslagsframställningar och äskanden. Nuvarande sätt att äska utökade anslag bedöms inte vara konsekvent i förhållande till landstingets övergripande styrmodell med en ramstyrning. Nuvarande äskandemodell bedöms innebära risk för dels förväntansgap dels sämre förutsättningar för helhetssyn och total kostnadseffektivitet, eftersom äskandena görs i tre delar (drift, utrustningsinvesteringar och lokaler).

Granskningen visar att kontinuerlig *rapportering* görs av verkligt utfall jämfört med budget. Rapporteringen bedöms i allt väsentligt vara ändamålsenlig.

Revisorernas rekommendationer

Revisorerna rekommenderar

- att landstingsstyrelsen snarast vidtar de åtgärder som erfordras, för att den fastställda budgeten inom Ryhovs sjukvårdsområde ska få den legitimitet som krävs för att den, i enlighet med fullmäktiges beslut, ska fungera som landstingets viktigaste styrdokument
- att pågående arbeten med dels en ny resursfördelningsmodell dels att utveckla budget- och planeringsprocessen, centralt och inom Jönköpings sjukvårdsområde, prioriteras.

Revisorerna delar dock den i rapporten framförda uppfattningen om komplexiteten i dessa frågor och att utvecklingen bör ske i en takt, som inte riskerar att äventyra de framgångsfaktorer, som bidragit till landstingets relativt goda finansiella situation.

Frågor till landstingsstyrelsen

Vilka åtgärder avser landstingsstyrelsen vidta, för att budgeten inom Jönköpings sjukvårdsområde ska få den legitimitet som krävs för att den ska bli ett reellt styrdokument, i enlighet med landstingsfullmäktiges beslut?

Vilken tidplan har landstingsstyrelsen för pågående arbete med utveckling av budget- och planeringsprocessen och en ny resursfördelningsmodell för sjukvårdsområdena?

Svar från landstingsstyrelsen

Revisorerna önskar svar på ovanstående frågor senast 2012-09-01.

Doris Johansson
Ordförande

Arnold Carlzon
Vice ordförande